

Fylkesmannen i Rogaland
Torunn Salte
Postboks 59 Sentrum
4001 STAVANGER

Deres ref.: 2018/2930

Vår ref.: 18/896

Vår dato: 05.09.2018

Saksbehandler: Mari Pleyrn // Forebygging- og
deltakelseskontoret

Lovfortolkning sosialtjenesteloven - aktivitetsplikten - stønad til samvær - oppholdskommunens ansvar

Det vises til deres henvendelse datert 22.03.2018. Vi beklager at det har tatt tid for oss å besvare ut henvendelsen.

Under følger Arbeids- og velferdsdirektoratets vurderinger av stilte spørsmål:

1. Vilkår om aktivitet innebærer en tettere oppfølging av tjenestemottaker, med det formål å styrke muligheter for overgang til arbeid og utdanning. NAV-kontoret må foreta en konkret og individuell vurdering av hvilke aktiviteter som er hensiktsmessig for den enkelte. Tjenestemottakers behov, synspunkter og ønsker skal tas med i vurderingene. I samråd med den enkelte må NAV-kontoret, gjennom tett og individuell oppfølging, gjøre en fortløpende vurdering knyttet til omfanget av aktiviteten. Det påligger NAV-kontoret et ansvar for at vilkåret som stilles må være hensiktsmessig. Dette betyr at aktiviteten, både i innhold og omfang, skal styrke tjenestemottakers muligheter for overgang til arbeid, utdanning eller bli selvforsørget på annen måte enn ved økonomisk stønad. Hva som er nyttig og formålstjenlig vil bero på en konkret vurdering.
2. Vi vil her vise til rundskrivets omtale av § 20a hvor det i punkt 4.20a1.1 blant annet fremkommer følgende: «Avgjørelse om å stille vilkår skal fremgå av vedtaket om tildeling av økonomisk stønad. Hvis vilkåret endres, skal det fattes nytt vedtak»

Videre står det at det skal «... tydelig fremkomme av vedtaket hva plikten innebærer, hva som kreves for at plikten skal anses oppfylt...»

Direktoratet mener at følgende som et minimum må fremkomme av vedtaket:

NAV // ARBEIDS- OG VELFERSDIREKTORATET // ARBEIDS- OG TJENESTEAVDELINGEN

Postadresse: Postboks 5 St. Olavs plass // 0130 Oslo

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

hvilken aktivitet som er valgt (eks. søke jobb/ gå på kurs eller tiltak/jobbplassering), tidsrom for deltakelse (fra dato til og med dato), omfanget av deltakelse i aktiviteten (fra klokka til klokka/mandag til fredag). Dersom det gjøres endringer i dette, så må det fattes nytt vedtak.

3. Vi vil i det følgende vise til rundskrivet pkt. 4.18.1.2: «For at det skal foreligge rett til økonomisk stønad må den enkelte ha utnyttet fullt ut alle reelle muligheter til å forsørge seg selv ved arbeid, egne midler eller ved å gjøre gjeldende trygderettigheter eller andre økonomiske rettigheter. Enhver har ansvar for å ta nødvendige skritt for å bli selvforsørget gjennom arbeid eller på annen måte. En persons hjelpebehov skal likevel vurderes ut fra den nåværende situasjonen, og vedkommende kan ha krav på stønad inntil andre økonomiske muligheter kan gjøres gjeldende.»

Dette betyr at NAV-kontoret må gjøre en konkret vurdering av om personen har utnyttet alle muligheter til selvforsørgelse. Det at personen ikke stiller på eksempelvis planlagt aktivitet, kan være ett av momentene i vurderingen av retten til videre stønad etter sosialtjenesteloven § 18. Det skal i denne sammenheng nevnes at det i rundskrivets pkt. 4.18.2.15 fremkommer at arbeidsføre uten arbeid plikter aktivt å forsøke å skaffe seg arbeid, enten på egen hånd eller gjennom arbeidsrettet bistand fra NAV-kontoret.

4. I rundskrivet pkt. 4.18.2.6 fremkommer det at: «Hvis tjenestemottaker ikke bor sammen med egne barn, skal utgifter til samvær inngå i livsoppholdet. Det er som hovedregel viktig for barn og unge å ha kontakt med begge foreldrene. Stønad til samvær må vurderes ut fra samværets omfang. Det må også tas hensyn til eventuelle reiseutgifter. Hvis samværet omfatter overnatting, skal utgifter til tilrettelegging for dette, som seng, sengetøy, håndklær med videre, også inngå i livsoppholdet.»

NAV-kontoret må foreta en konkret vurdering av søknader som omhandler reiseutgifter innenfor lovens virkeområde. Det betyr i praksis at innenlands flyreiser må vurderes med de samme utgangspunkt som beskrevet over. Utenlands flyreiser dekkes ikke.

5. Krisesenter er ikke ansett som institusjon, og det er følgelig ikke noe unntak fra oppholdskommunens ansvar for disse tilfellene, jf. sosialtjenesteloven § 3, se også rundskrivet pkt. 2.3.1. Da gjelder hovedregelen om at kommunen der man bor eller midlertidig oppholder seg må vurdere, og eventuelt yte økonomisk stønad.

For ordens skyld nevnes at det er innført en plikt til å sørge for krisesentertilbud i kommunen, se krisesenterlova § 2. For kommuner som ikke har et slikt tilbud i sin geografiske enhet, kan man inngå en samarbeidsavtale med andre kommuner som har krisesenter. En samarbeidsavtale bør klargjøre hvilke prinsipper som ligger til grunn for utregning av kommunens del av driftsutgifter og hvordan dette rent praktisk skal gjennomføres.

6. I rundskrivet pkt 2.3.2.3 står det: «NAV-kontoret bør bidra til å tilrettelegge ved flytting mellom kommuner hvis en person som mottar tjenester etter loven ønsker slik bistand. Dette kan være i form av å bistå med å avvikle boforhold og finne ny bolig, dekke utgifter til flytting og etablering, dekke livsopphold i en overgangsfase, eller bidra til at et kvalifiseringsprogram blir videreført i ny kommune. Kommunen personen flytter fra, vil være ansvarlig for tjenestene som er innvilget i vedtak. Når vedtaket utløper, er den nye oppholdskommunen ansvarlig for å gi tjenester etter loven.»

De fleste kommuner bidrar eksempelvis til flytting (transport, lager, etablering etc.) og første husleier i nytt leieforhold. Dette fordi det er viktig å sikre smidige overganger ved flytting, og hindre at tjenestemottakere blir kasteball i systemet. Direktoratet har i fortolkning i rundskrivet understreket viktigheten av samarbeid mellom NAV-kontorene i fra- og tilflyttingskommunen og skissert opp hva dette samarbeidet bør omfatte. En kan imidlertid ikke utlede en rettslig plikt til å yte tjenester til personer som ikke oppholder seg i kommunen. Hovedregel er at kommunen er ansvarlig for å behandle søknader knyttet til de personer som oppholder seg i kommunen.

Med hilsen

Tormod Moland
kontorleder
Forebygging- og deltakelseskontoret

Mari Pleym
rådgiver
Forebygging- og deltakelseskontoret

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur